

Одговор. Не, наравно. Овде се отвара простор за рад стручњака најразличитијих специјалности. Само плодна сарадња научника разних профила може да да коначан одговор.

Питање. Какав је одзив на тај циклус радова?

Одговор. Морозовљева дела су изазвала прилично много публикованих радова. Наведимо посебно рад Никољског [189], који представља најпрофесионалнији покушај дискусије. Подробан и потпуно образложен Морозовљев одговор [190] отклонио је све примедбе Никољског. Одговоре на нека друга питања и примедбе (по нашем мишљењу мање дубока од оних које је дао Никољски) Морозов је објавио у [13]-[15] (тј. у књигама V-VII свог дела). Читалац може да консултује те радове и да се увери да су Морозовљеви одговори потпуно образложени и професионални. Публикација В. Ерна [250] је једна од најранијих и практично сва у њој постављена питања су отклоњена у даљим Морозовљевим публикацијама [9]-[15].

Чланак Н. Суханова ("Правда" од 27. маја 1928. год.) је врло позитиван (за Морозова) и позива на организовање широке расправе о постављеном проблему. Поменимо још чланак П. Преображенског ("Правда" од 13. маја 1928. год.), чланак М. Данана ("Литературнаја газета" бр. 8 од 18. јуна 1929. год.), преглед Морозовљевог рада у зборнику "Огледи из историографије Библије и раног хришћанства" Г.М. Лифшица, чланак Г. Фјодорова "Откровење и наука" ("Нови мир" бр. 1, 1975). Те публикације не садрже неке конкретне примедбе које би захтевале детаљну анализу. Од новијих публикација наведимо чланке [373], [374], [382], [383], у којима су учињени покушаји оспоравања неких резултата садржаних у Морозовљевим и ауторовим радовима. Оне примедбе из тих публикација које захтевају одговор и објашњење, већ смо прокоментарисали у одељку 8 приликом астрономског датирања "Алмагеста". На неке друге примедбе астрономског карактера читалац може да одговори самостално, користећи материјал из одељка 11 ове књиге (то се односи на астрономска датирања помрачења). Последње примедбе које захтевају коментар, ставили су аутори дела [374], покушавајући да оспоре астрономско датирање такозваног Дендерског зодијака. Овде морамо констатовати да они фалсификују податке приказане на Зодијаку. Наиме, уместо хороскопа насликаног на своду храма (кога је датирао Морозов), они читаоцу нуде други хороскоп, изменивши у полазном хороскопу једно сазвежђе. Није чудно што то даје сасвим други датум. Читаоцу препоручујемо да лично консултује [12] и [13] и да се увери у ваљаност датирања које је добио Морозов.

Остале примедбе аутора [373], [374], [382], [383], не захтевају подробне коментаре, и читалац се сам може уверити у њихову површност, упознавши се с књигом која је пред њим.

Занимљив додатни материјал читалац може да нађе у низу публикација [385]-[391], где су садржани подаци који фактички потврђују оправданост критичке тачке гледишта, разрађене, како у Морозовљевим радовима, тако и у овој књизи.